

טריפולי היתה ניצחון למגינים. ההתקפה המתמדת. זהו המצב ברגע זה.

בגידת הסובייטים

א למלא החזיקו הכוחות הפלסטיניים מעמד כשההקרב היה גורלם נחרץ.

בשבע הראשון של הלחימה הזוכה לחלוטין כי העם הפלסטיני עומד לבדו מול כל העולם. כמו היהודים בימי השואה, הם יכלו להגיד: "העולם כולו נגדנו".

האמריקאים כבר חגגו את השמדת אש"ף, כמו כליהתקשורת בישראל. המנהיגים ריכרו על המצב החדש שנוצר אחרי היעלמו של ערפאת ואש"ף, ויצאו מגדרם מרוב שימחה.

הסובייטים לא נקפו אצבע. בשם שלא שלחו אף סירת-דייג אחת לעזור לפלסטינים הנצורים בריבועים המערבית מול אריאל שרון, הם לא עשו דבר כדי לעזור לערפאת בשעתו הקשה ביותר בטריפולי, מול האספן אל-אסד וקלגסיו.

שום פלסטיני לא ישכח בגידה צינית זו. הסורים הסתערו על טריפולי כנשק סובייטי. בקרב המורדים בלבו העסקים הפלסטיניים הפרוסובייטיים הידועים ביותר. אך ברית המועצות לא הפעילה שום לחץ על סוריה להימנע מהתקפת-ההשמדה, שצריכה היתה להסתיים בטבח שהיה מאפיל על מעשיהטבח של תל-אל-זעתר, צברה ושאתילא. שום מדינה ערבית לא נקפה

כמה שעות. על כך הכריזו הפרשנים בישראל ובעולם כולו. שלא ידעו לקרוא את המפה.

למעשה קרה משהו שונה לגמרי.

התנופה הסורית התכוננה כשטח הפתוח, בהעדר אוויר של ממש, כאשר התקרבו לכביש החוף, המחבר את הבסיסים, הורה אברג'יהאד לאנשיו לנטוש את המחנה הרחוק, נהר אל-ברד, לפני ניתוקו. הם עברו למחנה אל-ברדוי.

אמורה השעה נראתה המפה האמיתית כך:

הכוח העיקרי של ערפאת רוכז בעיר טריפולי עצמה.

שם עמדה להיערך המערכה העיקרית והמכרעת, בקרב של בית-אחריבית. טריפולי היא עיר גדולה, בת יותר מחצי מיליון נפש. האוכלוסיה היא סוניית ואנטי-סורית.

חלק מן הכוח נשאר במחנה הסמוך, אל בדרוי, כדי לערוך שם קרב מאסף, לעיבוד ההתקפה העיקרית על העיר.

הכוחות הפרוסוריים התקדמו אל מחנה אל-ברדוי, נתקלו בהתנגדות עזה ביותר, ולמעשה נעצרו במבואותיו. הם הגיעו אל פרברי טריפולי, ונעצרו גם שם.

היה זה ניצחון גדול לכוחות ערפאת, בדומה להצלחתם לעזור את כוחות צה"ל בגבול ביירות המערבית.

הכוחות הפרוסוריים נעצרו. הם איבדו את התנופה, ולמעשה גם את היוזמה.

יתכן כי אחת הסיבות לכך היא חוסר-המוטיבציה, שכירי-החרב הפלסטיניים, שלחמו נגד בני-ערעם ונגד

העיר כדי להצילה מאסון. פניה זו מספקת להנהגת אש"ף רקע נוח לפינוי — אם תחליט עליו. המצור יכול גם להימשך, תוך קרבות מוגבלים, במשך זמן רב. כל זה אפשרי. אך העובדות המרכזיות לא ישתנו: המזימה הסורית נכשלה. הסורים לא

מגנים את הטבח נגד העם הפלסטיני והנהגתו החוקית... מה שניסו איתן ושרון לבצע, משלימים עכשיו סוריה ולוב העומרים מאחריהן. האסיפה קיבלה במחייאות-כפיים סוערות החלטה שהביעה הודעות בלתי מסוייגת עם יאסר ערפאת. רק"ח, שנקרעה בין הצורך לשרת

גם באונוי שרהחוף הסורי, שבא למוסקוה. גרומיקו לא הזכיר את ערפאת.

הדאשק עד נצרת

אולם העובדה המכרעת היתה למעבר לתככים ולמזימות של

טריפולי: התנתקות

הצליחו להשתלט על התנועה הפלסטינית. העם הפלסטיני החזיק מעמד. הכוחות הפלסטיניים לא נשברו. המנהיגות של יאסר ערפאת יצאה מן המיבחן כשהיא מחוזקת פי כמה, ואם יצליחו הסורים לרצוחו, הפוך ערפאת לאגדה היסטורית, שמסכיבה תמשיך התנועה הפלסטינית להתקיים. האפשרות הסבירה ביותר היא, ברגע זה, שיימצא פיתרון ושייערך פינוי. ערפאת יחזור לתוניס, ויעמוד בראש אש"ף. הפלג הפרוסורי הבושל והמדורג לרל יישאר בדמשק, כשהוא נשען על הבידונים הסוריים. אחרי ההינתקות מסוריה, יהיה ערפאת הרכה יותר חופשי בהחלטותיו מאשר עד כה.

הדאגות היסמורית

בשבועיים האחרונים היתה למדינת-ישראל הזדמנות אדירה לתת יד לפלסטינים בשעתם השחורה ביותר, כאשר ננטשו עליידי העולם כולו, ולהציע להם סיוע והסדר מדיני. כך ער"ש הים היסמוריה. אך לשם כך היה צורך בממשלה אחרת. תחת זאת היתה הממשלה עסוקה באורגיה אווילית של שימחה-לאדי, בעזרת כל כלי-התיקשות, שתמכו בטימטום זה כפי שתמכו בכל טימטום קודם של ממשלות-ישראל בעניין הפלסטיני. אך אחת התופעות המעניינות ביותר בימים האחרונים היא הפער שנוצר בין האינסטינקט הבריא של הציבור ובין אורגיה מטופשת זו של הלאומנות הישראלית הסיפוחיסטית. בקרב חלק ניכר של הציבור הישראלי מסתמן שינוי בגישה להנהגת אש"ף וליאסר ערפאת.

את אדוניה במוסקוה ובין החשש לאובדן המוני תומכיה הערביים בישראל, החלה גם היא לגמגם משהו בזכות ערפאת. בשעה שדוברי ממשלת-ישראל בירברו על "התפכחות" הציבור בקרה, הם שלחו את החיילים לירות במספגינים, תומכי ערפאת. הם לא מצאו אף מספגין אחד נגד ערפאת. והי העובדה הקובעת. המערכה בטריפולי לא יכלה לשנות את המפה הפוליטית, גם אילו ניצחו סוכני-סוריה. אפשר היה לגבור על כוחות אש"ף בטריפולי ולרצוח את ערפאת — אך הדבר לא היה שובר את אש"ף ולא היה מכפיף את האירגון לסוריה. גם אז היה הפלג הפרוסורי מתקיים כקארי קטורה עילתה של קוויולינגים, ואילו הכוח המרכזי של אש"ף, תחת מנהיגות חזשה, היה ממשיך ללכת בדרכו. מאחר שהמערכה כולה נכשלה, זה נכון לא כל שכן. עוד מוקדם להינבא מה עומד להתרחש.

אל-אסד החמקמק עוד יכול להח" לייט לחדש לפתע את המערכה, ולנסות שוב את מזלו בשדה-הקרב. ערפאת יכול לסרב לפנות את טריפולי, אם לא יקבל ערובות נוקשות לשלום הפלסטינים שם. אחרי פינוי ביירות — שהפלסטינים ראו בו הישג צבאי, אחרי 81 ימים של מצור שבו לא הצליח צה"ל לגבור עליהם — אירע טבח צברה ושריילא. פלסטינים רבים האשימו או את הלוחמים שנטשו את העיר, ושהפקירו את הוקנים והגשים לגורלם. הדבר שימש תחמושת פוליטית גם נגד ערפאת עצמו. לכן יש להניח כי ערפאת לא יחזור על כך ולא יפנה את העיר, אלא אם כן יופיע במקום כוח בינ-ערבי, שיגן על האוכלוסיה הפלסטינית ושיפקח על הפינוי. ערפאת יכול להיענות להפצרות ראשי-העיר, שביקשוהו לפנות את

המדינות הזרות. היא התחוללה במחנה הפלסטיני עצמו. בשעה שהכוחות הפרוסוריים נחלו אכזבה אחרי אכזבה בשדה-הקרב, נחלו בוגי די-אש"ף מפלה ניצחת בשדה קרב אחר: העם הפלסטיני. 4.5 מיליון פלסטינים התלכדו סביב ערפאת, כפי שלא התלכדו סביבו מעולם. לאיש מהם לא היתה כל אשליה. הם ידעו מי תקף את מי, מדוע ולשם מה. הם הבינו כי זוהי מזימה סורית לחסל אחת ולתמיד את העצמאות הפלסטינית, את עצמאות התנועה הפלסטינית כיום ואת הקמתה של מדינה פלסטינית עצמאית מחר. יצר-הקיום הלאומי שלהם התקומם. אלה הן העובדות:

בכל רחבי המזרח הפלסטיני נית, לא נשמע אף קול א ח ד בזכות ה"מורדים" ונגד ער"ש פאת. ביותר מ-100 מישרדים של אש"ף מסכיב לכדור-הארץ לא עבר אף איש אחד לצד ה"מורדים".

ברמשק עצמה התקוממו הפלסטינים במחנה הפליטים הגדול ביותר והפינוי למען ערפאת. הצבא הסורי התערב ופתח באש.

בכל רחבי הגדה המערבית נערכו הפגנות סוערות למען ערפאת. מישמר הגבול הישראלי פתח באש, הרג ופצע, כאילו עמד לשרותו של חאפס' אל-אסד. גם בקרב האזרחים הערביים ביש ראל עצמה גאתה ההתרגשות. השתתפתי השבוע באסיפה גדולה של תושבי נצרת. בגשם ולעפות, כשהם עוברים במים עד לקרסוליים, נהרו מאות רבות לאסיפה, שכל כלי התיקשות בישראל השתיקו את עצם קיומה, אף שהעיתונאים נכחו כה בערבית, באנגלית ומעברית הכריזו על הבגידה הסובייטית. וכך, במאוחר, החלו גם הסובייטים מגממים בחצי-ש"ש שיש, להפסיק את מילחמת-האסיפה. מישאלה זו הושמעה על-ידי גרומיקו

אצבע. חוץ מכמה מילים סור דות מפי מנהיג ערבי זה או אחר, לא עשה איש דבר. טריפולי, לחסל את הכוחות הפלסטיניים ולהרוג את יאסר ערפאת כשנבע הראשון של המערכה — היו הכל מכריעים על המוגמר. אולם זה לא קרה. המיבחן הסופי ביחס-יעמים — המיבחן בשדה-הקרב — גרם מצב שונה.

כאשר נרשמו עובדות אלה בכירות הערביות והקומוניסטיות, החל באיטיות תהליך נגדי. המישטרם הערביים החלו חוששים מפני זעם המוניהם, וזעם הפלסטינים שבגבולם, מול פני אישיותם ועמידתם-מנגד. הם התחילו לפתח פעולה דיפלומטית כלשהי.

הזירה עיקרית היתה בארצות המפרץ, שם שוכנת אוכלוסיה פלסטינית תוססת ודינאמית. סעוריה וגרורותיה החליטו שצריכים לעשות משהו. נשלחה מישלחת רמת-דרג לדרמשק, וזו תבעה מאסד להכריז על הפסקת-אש. הדבר היה כרוך, מן הסתם, בהבטחת סכפיות ובאיזומים להפסקת זרם הכסף.

אל-אסד ניסה לדחות את המישלחת בכמה שעות, ותבע ממפקדיו בשדה להשיג מיד הברעה צבאית. כאשר נוכח לדעת שאין תיקווה לניצחון מיידי, הסכים בליט ברירה להפסקת-האש.

או גם התעוררו הסובייטים. הם נוכחו לדעת כי ערפאת עשוי לצאת מן העניין חי חזק. המיפלגות הקוממוניסטיות בארצות הערביות (וגם בישראל) שלחו הודעות אסי-אראס. בקרב תומכיהן גברו הזעם והתמיהה על הבגידה הסובייטית. וכך, במאוחר, החלו גם הסובייטים מגממים בחצי-ש"ש שיש, מילחמת-האסיפה. מישאלה זו הושמעה על-ידי גרומיקו

ההנהגה המוכרת של התנועה הלאומית הפלסטינית, למען ער"ש ור ושווא, לא יכלו להרף את נפשם כמו אחיהם בצד השני, שלחמו על נפשם ונפש תנועתם. אל-אסד, מצידו, לא היה מוכן לזרוק לקרב את חייליו, ולהפוך את המילחמה לעימות סורי-פלסטיני גלוי.

הוא הבין כי הכנסת צבאו לתוך העיר הכצורה תהיה משימה קשה ביותר, שתביא לשחיטה הדדית ולהרס העיר כולה.

אומנם, הרוזן הסורי לא היה מהסס להרוס עיר, כשם שלא חס על אל-חאמה, העיר הסורית שאותה ציווה להחרוב, כאשר התקוממה נגדו תחת רגל האחים המוסלמים. אך טריפולי אינה עיר סורית, היא חשופה לעיני העולם כולו, והעולם הערבי נפרט. יתר על כן, אסד זכר מה אירע בצידו 1976, כאשר נכנס לעיר טור סורי משרויין, בעת העימות הקודם בין אש"ף והצבא הסורי. המור הושמד כולו בעיר.

(בראש הכוח הפלסטיני בצידון עמד אז אברמוסא, שמכר בינתיים את גישמתו שלטיס הסורי).

למרות המצור הסורי מכל העברים היבשתיים, והמצור הימי הישראלי מן העבר הימי, ולמרות העריפות של הכוחות הפרוסוריים, החזיקו הכוחות הפלסטיניים מעמד לאורך כל הקו. 6000 הלוחמים, שראו את מנהיגם בעיניהם מדי יום, לא נשברו. כך קרה שבעוד שכל כלי התיקשות הודיעו על נפילתו של ערפאת ככל רגע, ראו המוני ישראל את ערפאת בטלוויזיה מתהלך בין חייליו, כשהוא שופע בישחון עצמי. הם ראו את אברג'יהאד מסביב בשלושה את מערכי הקרב לעיתונאים ורים, כשהוא עומד בקו החזית ואומר לצלמים הנפתרים: "אל תפתרו, הסורים עוד רחוקים".

במזימות צבאיים, ההגנה על